HUMANIST

Tweewekelijkse uitgave van het Humanistisch Verbond 36e jaargang nr. 6, 5-4-1981

Van Praag feliciteert zijn opvolger Fresco na diens inaugurele rede (foto: Bert Bosch)

OPENINGSTOESPRAAK UNIVERSITEIT LEIDEN

FRESCO VOLGT VAN PRAAG OP ALS BIJZONDER HOOGLERAAR

Onder grote belangstelling hield Dr. M. F. Fresco op vrijdag 13 maart aan de Rijksuniversiteit te Leiden zijn openingstoespraak als opvolger van Dr. J. P. van Praag. Professor Fresco is benoemd tot bijzonder hoogleraar vanwege de Humanistische Stichting Socrates, met als leeropdracht ,,Wijsgerige anthropologie en de grondslagen van het humanisme.''

Zijn inaugurele rede voor de Leidse universiteitsgemeenschap droeg als titel ,,De mens als feit, als mogelijkheid en als norm". Fresco behandelde daarin de spanning tussen behoren en zijn, tussen ethiek en wetenschap, en de funktie die de filosofie daarin vervult. Als zijn wijsgerige inspiratiebronnen noemde hij met name Socrates, Kant, Multatuli, Pos, Van der Wal en Van Praag. Over zijn wetenschapsopvatting sprekend gaf Fresco te kennen grote waarde te hechten aan het empirische positivisme.

De toespraak vond plaats in het overvolle Groot Auditorium aan het Rapenburg. Onder de aanwezigen waren kollega-hoogleraren, de kuratoren van de Stichting Socrates, het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond, studenten en vele belangstellenden. Aan het slot van zijn rede sprak Fresco een dankwoord uit, gericht aan zijn voorganger Jaap van Praag die ook aanwezig was. Hij noemde Van Praag ,,de man die zonder overdrijving de vader van het moderne Nederlandse humanisme kan worden genoemd." En verder: ,,Ik acht het een grote eer, maar ook een zware taak om Van Praag te mogen opvolgen. Een niet geringe uitdaging. Ik heb deze aangedurfd mede omdat ik mij de leerling weet van twee belangrijke peetvaders van het moderne humanisme in Nederland, de filosofen H. J. Pos en L. G. van der Wal twee mensen die als weinigen mijn geestelijke ontwikkeling hebben beïnvloed. Ik zal trachten Uw vertrouwen niet te beschamen."

De rede van Fresco is als aparte uitgave verkrijgbaar door ƒ 5,— (inkl. verzendkosten) over te maken op postgiro 58.22.93 t.n.v. Stichting Socrates te Utrecht.

Bert Boelaars

HOOFDBESTUUR

Om te beginnen een paar korte mededelingen. Het Erasmushuis is verkocht voor een goede prijs, en zal op 1 juli a.s. door het HV verlaten moeten zijn.
Ab Eikenaar – kandidaat HB-lid – zal het HV in het Humanistisch Overleg Mensenrechten gaan vertegenwoordigen.
In het kader van de kontakten met ,,belendende" organisaties en groeperingen, heeft een oriënterend gesprek plaatsgevonden met het IKV, dat in een plezierige sfeer verliep.
Er zal vaart gezet worden achter het aantrekken van een hoofd van dienst plaatselijke geestelijke verzorging.
Vanuit het HV zal iemand worden voorgedragen om zitting te nemen in het nieuwe bestuursorgaan van de fuserende ziekenhuizen in Goes en Zierikzee. Het wordt door ons belangrijk geacht dat humanisten meer inbreng gaan krijgen in deze sektor.
Zoals u weet wordt in het HB periodiek uitvoerig gesproken over de verschillende diensten en werkvelden van het HV, aan de hand van rapportages. Op 12 maart j.l. was de geestelijke verzorging in gevangenissen aan de orde. Na overleg met de betreffende ministeries in Den Haag is voor de geestelijke verzorgers een nieuw loopbaanplan ingevoerd, dat duidelijkheid geeft op punten als rang, bevorderingen, e.d. Een ander punt is het streven om ook een geestelijke verzorging te kunnen bieden in Rijksinternaten voor minderjarigen. Het lijkt erop dat hier schot in begint te komen, met name omdat de direkties van de instituten duidelijk positiever tegenover dit werk zijn komen te staan.
Binnen het HV is de laatste tijd de diskussie over de relatie ethiek en politiek weer geïntensiveerd. Het HB heeft aan de hand van een notitie van Erik van der Hoeven over dit onderwerp gediskussieerd, ook met het oog op de positie die het Verbond moet innemen ten aanzien van politiek getinte zaken. Maatschappelijke bemoeienis van het HV dient levensbeschouwelijk en ethisch gemotiveerd te zijn. De levensovertuiging kan een bron van politieke twist worden, als het HV voertuig wordt van politieke standpunten. Dit betekent allerminst, dat ,,politieke kwesties" door het Verbond moeten worden vermeden, maar wel dat zulke kwesties vooral in hun ethische kontext worden belicht.
Het HB meent dat een verdieping van het thema ,,ethiek en politiek" nodig is. De ,,Humanist", en zeer waarschijnlijk ook de Stichting Socrates, zullen hiertoe initiatieven nemen.
Inmiddels is het aanvullend onderzoek gereed over het onderwerp: Humanisme en buitenkerkelijkheid, uitgevoerd door een groep onderzoekers onder leiding van Anton Wichers.
Over dit aanvullend onderzoek zal aan het Kongres in mei worden gerapporteerd. Het gaat bij zowel het oorspronkelijke als het aanvullende onderzoek, om de vraag waarom zo weinig buitenkerkelijken zich verenigen in een humanistische organisatie als het HV.
Het onderzoek leidt tot aanbevelingen op het punt van ledenwerving en ledenbehoud. Dat het HV nu al zo'n 15 jaar met zijn ledental rond de 15.000 à 16.000 schommelt is een wat moeilijk te verteren zaak. Het HB heeft inmiddels een werkgroep Werving ingesteld, met de opdracht om binnen enkele maanden met een konkreet plan te komen.

Jan Schnerr

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

In de eerste helft van april staan her en der in het land tal van HV-aktiviteiten op het programma. Uit de vele bladen en aankondigingen die ons uit de gemeenschappen werden toegezonden, is het volgende overzicht ontstaan.

Op 1 april wordt in *Zoetermeer* een jongerenavond gehouden aan het Korfwater 41, aanvang 20.15 uur. De eerste zaterdag van de maand, 4 april, traditiegetrouw jongerenkafé in *Utrecht*, van 16.00 tot 01.00 uur zijn jongeren uit alle windstreken van het land weer welkom in de HV-werfkelder, onder Nieuwegracht 28. Nog meer voor jongeren op 6 april bij Paul van Tilburg, Geerestein 132, *Alphen a/d Rijn*; 's avonds is daar een bijeenkomst van de jongerengroep Leiden/Gouda.
Vier zondagochtendbijeenkomsten op 5 april: In *Amstelveen* van 10.30 tot 12.00 uur in Huis aan de Poel gaat de heer H. H. J. Bunschoten verder over ,,Sterrenkunde"; in *Doetinchem* is er vanaf 10.00 uur ,,Open gespreksgroep" in de Schavenweide; in *Haarlem* vindt eveneens 'n open bijeenkomst plaats met als onderwerp ,,Kritiek"; in *Winterswijk* tenslotte een bijeenkomst van 10.30 tot 12.30 uur bij de familie Kornet, Badweg 6.
Maandag 6 april brengt Truus Venstra vanaf 20.00 uur in de Havezate te *Zwolle* ,,Impressies uit Bangkok en Japan" (met lichtbeelden). Diezelfde avond vanaf 20.00 uur bij de familie Wichers, Horstlaan 12a, *Driebergen*, een gespreksavond ,,Om een leefbare toekomst" (graag even tevoren 'n telefoontje: 03438-16666).
Het thema ,,Leefbare toekomst" houdt op dinsdagavond 7 april de gemeenschap in *'t Gooi* bezig. Er zijn daar als voorbereiding op het HV-kongres in mei al drie avonden aan dit thema besteed en deze avond dient ter afsluiting van die voorbereiding. Meer aktiviteiten op 7 april: in *Utrecht* de derde avond in de zeer suksesvolle reeks ,,Buitenlandse jongeren? U krijgt ermee te maken . . .". Deze avond gaat over het beleid van de gemeente Utrecht. Er wordt de video ,,De familie Okyay" vertoond en in een forum hebben zitting mevrouw Velders (wethouder Utrecht), Paula Jansen (Ned. Centrum Buitenlanders), Bülent Okyay (Stichting Buitenlandse Werknemers) en Linda Bolt (Buurthuis Utrecht-west). Rein Kroese van Amnesty International houdt op 7 april om 20.00 uur 'n lezing in Hotel Verbaan, Teteringenstraat 42, *Breda*. Arie den Broeder heeft het in De Deining, Marktplein 92, *Hoofddorp*, ook op 7 april om 20.00 uur, over ,,Levensovertuiging en vakbeweging". De vakbonden zijn ook uitgenodigd.
Donderdag 9 april om 20.00 uur spreekt in Zaal Wildenbeest te *Doetinchem* mevrouw Mulder, net terug uit Sri Lanka, over het projekt waarbij zij betrokken is: ,,Waterputten bouwen". Zaterdag 11 april naar *Alkmaar*, want daar houdt dr. L. C. Biegel een inleiding over de Islam, een bijeenkomst i.s.m. de Volksuniversiteit. Plaats: Cultureel Centrum De Vest, aanvang 10.00 uur. Zondag 12 april: Om 10.30 uur houdt de historikus Frans van der Made, in het Emancipatiecentrum, Nassaulaan 1, *Emmen*, een lezing over het ethische thema ,,De zin van het bestaan". 's Middags van 14.00 tot 16.00 uur zondagmiddaggesprek aan de Haagkerslaan 32 te *Amstelveen*. In *Eindhoven* wordt die middag vanaf 14.30 uur in de rekreatiezaal JPW, Geestakker 46, het thema ,,Onkruit en het anti-militairisme" aan de orde gesteld. Op dinsdag 14 april geeft René Diekstra in De Garve, Burg. Leenstraat te *Lochem* tekst en uitleg over ,,Rationele Emotieve Therapie". Aanvang: 20.00 uur. Woensdagochtend 15 april ,,Vrouwenkring" in *Eindhoven*, bij Dinie Wolferink, Nijenrode 7. Welkom om 9.30 uur. Mies Bründt zorgt voor muziek.
In het Weeshuis aan de Achterstraat te *Hoorn* wordt op donderdag 16 april een lezing gehouden over ,,Ethiek in de journalistiek".
Tot slot melden wij voor de komende weken vijf regionale jaarvergaderingen voor de leden ter plaatse: 1 april in *Assen*, 7 april in *Haarlem* (gebouw Humanitas, Verspronckweg 39, aanvang 11.00 uur) en in *Hilversum* (Hotel Hilfertsom, aanvang 20.00 uur), 9 april in *Amersfoort* (De Eemgaarde, 20.00 uur) en in *Dordrecht*.

Bert Boelaars

Humanist

Redaktie en vormgeving:
Hes van Huizen
Humanist is een uitgave van het Humanistisch Verbond
Oudegracht 152, Utrecht
Redaktieadres:
Postbus 114, 3500 AC Utrecht
Telefoon: 030 - 318145.
Abonnementsprijs voor niet-leden *f* 20.– per jaar t.n.v. Humanistische Pers postgiro 58, Utrecht.
Gedrukt op kringlooppapier bij Brouwer Offset bv, Utrecht.

EERSTE HV-VROUWENDAG SUKSES, VROUWENWERKGROEP INGESTELD

„Het lijkt alsof er ontzettend veel is veranderd, want er is veel over gepraat, over geschreven; over wat er allemaal zou moeten en horen te zijn. Maar als je naar de feitelijke situatie kijkt, zie je dat er alleen verschuivingen zijn opgetreden." Dit stelde Paula Wassen-Van Schaveren vast op de eerste vrouwendag van het Humanistisch Verbond die op 7 maart in het Erasmushuis werd gehouden.
Het doel van deze dag was het inventariseren van verlangens met betrekking tot emancipatorische aktiviteiten binnen het Verbond. Dat hieraan behoefte bestaat blijkt uit de grote opkomst van meer dan honderd vrouwen.
Op het ogenblik bestaat er een twaalftal vrouwengroepen in de gemeenschappen, maar er was geen landelijke vrouwenwerkgroep. Later op deze vrouwendag zou worden besloten tot het oprichten van zo'n vrouwengroep.

Er is dus niet zo veel veranderd vindt Paula Wassen: „Het is nog steeds zo dat het „tweede-rangs-werk", – vrijwilligerswerk en part-time werk met slechtere sociale voorzieningen, – voornamelijk door vrouwen wordt gedaan. Het is nog steeds zo dat mannen het beleidsbepalende werk doen.
Onderzoek heeft uitgewezen dat mannen van werkende vrouwen minder in het huishouden doen dan mannen van niet-werkende vrouwen. De werkende vrouwen hebben er dus alleen een taak bij gekregen. Bovendien is men door de huidige ekonomische malaise geneigd vrouwenemancipatie te zien als een luxe die we ons eigenlijk niet meer kunnen veroorloven."
Door de kloof tussen het nieuwe zelfbewustzijn van vrouwen en de maatschappelijke mogelijkheden dit te gebruiken, zijn we volgens Paula Wassen in een gevaarlijke periode terecht gekomen. Want wat heeft het voor zin je druk te maken over je eigen ontwikkeling en die van andere vrouwen, als je er toch niets mee kunt doen. Het gevolg is dat de ideeën over emancipatie en een geëmancipeerde samenleving de laatste tijd stagneren. Het Verbond kan door het uitdragen van ideeën over hoe een geëmancipeerde maatschappij en een geëmancipeerd mens er uit moet zien, meehelpen deze stagnatie tegen te gaan.

's Middags werd op deze druk bezochte vrouwendag in kleine groepjes gepraat over drie vragen met betrekking tot het HV en vrouwenemancipatie. Door tijdgebrek kon in de plenaire zitting helaas geen toelichting per groep meer worden gegeven.
Een globale inventarisatie:

- Binnen het HV moet een landelijke vrouwenwerkgroep worden opgericht, die ook samenwerkt met andere vrouwenorganisaties. Ter ondersteuning hiervan zou een vaste medewerkster moeten worden aangesteld.
- Het HV moet als organisatie ageren tegen elke diskriminatie op grond van geslacht of seksuele geaardheid.
- De toegankelijkheid van funkties binnen de organen van het Verbond zou voor vrouwen verbeterd kunnen worden door:
  – levenservaring mee te laten tellen in plaats van alleen selekteren op opleiding
  – positieve diskriminatie
  – bij het vaststellen van vergadertijden plaats rekening houden met andere bezigheden die vrouwen hebben.
- Een leesbaarder „Humanist" met een eigen vrouwenpagina
- Jaarlijkse herhaling van deze vrouwendag om de resultaten te toetsen.

De behoefte aan kursussen in gespreks- en vergadertechniek en in het begeleiden van vrouwengroepen bleek groot. Deze trainingen kunnen het zelfvertrouwen ondersteunen. Daarbij werd opgemerkt dat ook mannen nog veel te leren hebben.
Tot slot werd een ad hoc-kommissie gevormd, met als taak een motie over emancipatieaktiviteiten op te stellen voor het aanstaande kongres.
Bij stemming bleek de overgrote meerderheid voor het instellen van een vrouwenwerkgroep. Daaraan gaat nu gewerkt worden.

Chris Visser

Op 21 maart is de ad hoc-kommissie bij elkaar gekomen om een motie voor het aanstaande kongres op te stellen. De kommissie hoopt dat veel vrouwen door hun aanwezigheid op het kongres de motie zullen ondersteunen. Daarnaast doet de kommissie een beroep op vrouwen om zich kandidaat te stellen voor de Landelijke Vrouwengroep. U kunt hierover kontakt opnemen met Margreet de Leeuw, die dinsdags telefonisch bereikbaar is op 030 - 318145.

Scholing voor vrouwen is erg belangrijk. En wat organisaties betreft met name scholing in vergadertechnieken. Het NIVON organiseert daartoe een vrouwenweekend onder de titel: Voorzitter! ... zij wil ook wat zeggen. Dit weekend wordt op 11 en 12 april gehouden in het NIVON-jongerencentrum in Lage Vuursche.
Het weekend is bedoeld voor „meiden en vrouwen vanaf 15 jaar", kost f 17,— en voor niet-leden f 20,—. Opgave voor 4 april, tel. 020 - 726003 (HvH)

Meer dan honderd vrouwen waren aanwezig op de eerste HV-vrouwendag (foto: Bert bosch)

Uitnodiging aan alle ex-bestuursleden, ex-kursisten en ex-docenten van het Humanistisch Opleidings Instituut (HOI)

Op 20 juni zal Jaap van Praag afscheid nemen van het HOI als docent en medeoprichter. Ter gelegenheid hiervan wordt er deze dag op het instituut van 11.00 tot 17.00 uur een bijzondere bijeenkomst gehouden. Wij hopen op de aanwezigheid van allen die in het verleden en heden bij het HOI (en daarmee bij Jaap van Praag) betrokken zijn geweest en zijn.
Vragen, gedachten of suggesties ten aanzien van deze dag zijn welkom. U kunt daarover telefonisch of schriftelijk kontakt opnemen. Als u deze dag wilt bijwonen, wilt u zich dan schriftelijk of telefonisch opgeven, u krijgt dan later verdere informatie.
HOI, Postbus 278, 4100 AG Culemborg t.n.v. voorbereidingskommissie, tel. 03450 - 2630.
Josje Fermont (sekretaris voorbereidingskommissie) Buitenhuizenpoort 13, 4116 CA Buren, tel. 03447 - 1569.

Nieuw hoofdbestuurslid Paula Wassen-Van Schave

HUMANISTISCH VERBOND DRAA UIT, AKSENT LIGT TEVEEL OP RA

Paula Wassen-van Schaveren, negenendertig jaar. Studeerde psychologie in Leiden. Was voorzitster van de Emancipatiekommissie. Is aktief in de Rooie Vrouwen van de Partij van de Arbeid. Staat op de opvolgingslijst voor een zetel van de PvdA in de Tweede Kamer. En sinds kort hoofdbestuurslid van het Humanistisch Verbond.
Volgens Paula van Schaveren is de mensvisie van het Humanistisch Verbond aan een grondige herziening toe. Het Humanistisch Verbond draagt een verschraald mens-beeld uit, vindt zij. Het rationele en het intellektuele heeft de overhand, maar er is meer in een mens te vinden dan alleen dàt! Een interview met het vierde vrouwelijke hoofdbestuurslid tussen zeventien mannelijke kollega's.

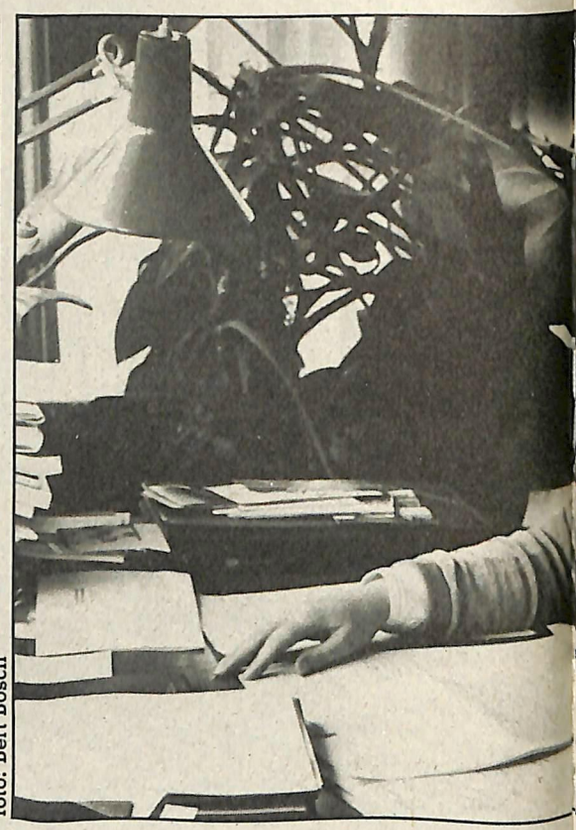

foto: Bert Bosch

Soms voel ik mij o in een vergaderin als in een maanla

Waarom is zij hoofdbestuurslid van het Humanistisch Verbond geworden?
Paula: ,,Ik ben al jaren aan het sudderen hoe ik mijn feministische idealen kan verbreden naar een meer algemene mensvisie, zonder de balast van moraal en gedachtengang van bijvoorbeeld de christelijke kultuur. In de benadering van het humanisme en het Humanistisch Verbond zie ik voldoende aanknopingspunten om er daar aan te werken. Ik vind het een uitdaging om op langere termijn te komen tot een nieuwe mensvisie waarin ook de met vrouw-zijn geassocieerde waarden en aktiviteiten aan bod komen. Om dergelijke ideeën te realiseren heb je meer kans als je in het hoofdbestuur zit. Toen ik gevraagd werd om in het Hoofdbestuur te komen heb ik daarom ,,ja" gezegd.
De tweede reden is dat ik vind dat de emancipatiegedachte te weinig een verbondszaak is. Ik denk dat het voor elke organisatie slecht is om geen aandacht te besteden aan emancipatiezaken. Ook voor een organisatie als het Humanistisch Verbond."

Relatie humanisme en feminisme

Ik heb erg veel nagedacht over hoe de relatie tussen humanisme en feminisme zou moeten zijn. Wat me, met mijn feministische visie, in ieder geval in het Humanistisch Verbond aantrekt, is de visie op het mens-zijn. Het feit dat de mens zelf verantwoordelijk is voor een visie op de wereld, de maatschappij, andere mensen en zichzelf. Ik denk dat dát voor feministen een beter aangrijpingspunt is dan andere visies die de waarden en normen buiten de gemeenschap van mensen zoeken, zoals een God die vergeeft, verzoent en beveelt.
Ik vind het een plicht, dat is wel een zwaar woord, ik vind het erg belangrijk dat mensen zelf een onafhankelijk oordeel vormen over wat zij goed en slecht vinden. Dàt idee van mens-zijn sluit goed aan bij de beweging van het feminisme dat mensen niet naar een bepaald beeld worden geschapen. Dat je niet als man of vrouw wordt geboren, maar als mens. En dat mensen liefst van zo jongsaf aan de kans moeten krijgen er achter te komen wat hun eigen plaats zal zijn. De volgende stap houdt tegelijkertijd kritiek in op het Humanistisch Verbond.

Verschraald mens-zijn

In het feminisme namelijk betekent ,,zelfstandig-mens-zijn" niet een mens-zijn waarbij de rationele en intellektuele waarden tot het hoogste goed worden verheven.
Feministen zijn van mening dat naast deze rationele en intellektuele kanten in ieder mens net zo waardevolle gevoelsmatige, intuïtieve kanten zijn te vinden. We streven er naar die eigenschappen te integreren en zo naar een ,,volwaardig mens-zijn" te werken. Het feminisme heeft daarin kritiek op mannen, omdat deze doorgaans slechts dat ene deel van het mens-zijn, dat rationele, als een hoger iets uitdragen. Feministen zeggen daarop: dat is onzin, dat is een verschraald mens-zijn.
De kultuur die we nu hebben, is belast en beladen. Het legt de nadruk op rationele normen. Hierdoor worden bepaalde menselijke eigenschappen boven- of ondergeschikt gemaakt.
Dit boven- en onderschikken heeft een onderdrukkend mechanisme in zich. Een bepaald persoon tot een hoger iets bombarderen, werkt diskriminerend naar anderen. Mensen zijn dan niet meer gelijkwaardig. Vrouwen zijn in dit opzicht in feite als ,,minder" gezien. Nogmaals: omdat het aksent in onze samenleving op het rationele ligt.
Bij het Humanistisch Verbond nu kun je ook zien dat men erg rationeel en intellektueel te werk gaat. Als je bijvoorbeeld al naar de beginselen kijkt: ,,de mens is in staat tot onderscheidend oordelen en bereid op grond van zedelijkheid en redelijkheid van denken en doen zich te verantwoorden (. . .)". Megod, ik zou het niet in mijn hoofd halen zoiets ooit van mijn leven te formuleren! Zo'n beginsel gaat ontzettend uit van het idee dat mensen altijd rationeel zijn en in staat moeten zijn om op die gronden te oordelen. Zoiets legt een duidelijk aksent op het rationele denken en zijn van een mens. Dominante normen die in onze kultuur terug te vinden zijn. Daarmee doen ze onvoldoende recht aan het aan vrouwen toegeschrevene.
Het Humanistisch Verbond moet zich daaraan ontworstelen. Dat kan, door zowel feministische groepen buiten het verbond als in vrouwengroepen binnen het verbond en door vrouwen, mannen en kinderen samen. Ik denk dat dat een heel boeiende onderneming kan worden.

Voortrekkersfunktie HV mogelijk

Het denken over waar we met de idealen uit de feministische wereld uiteindelijk naar toe willen, stagneert op het moment. Natuurlijk is er ontzettend veel geschreven en formuleerd in vrouwenland, maar veel verder dan formuleringen is men niet gekomen. Ik denk dat het noodzakelijk is dat de maatschappij ook in beweging komt. Je kunt wel vanuit de zijlijn allerlei toekomstidealen en algemene wenselijkheden uiten, maar daarnaast is het een voorwaarde dat het denken en doen van mensen verandert en dat je in organisaties en in politiek allerlei zaken aan het schuiven krijgt.
Er is nog veel te weinig konkreet nagedacht wat de feministische visie betekent voor het mens-zijn in het algemeen. Ik denk dat het Humanistisch

...eren:
...GT VERSCHRAALD MENSBEELD ...TIONELE VLAK

...ls enige vrouw ...g met mannen ...ndschap

Verbond daarin een voortrekkersfunktie kan vervullen door daarover theorieën te formuleren.
Als je nu op de keeper beschouwt wat er van de idealen van toch een zeer grote groep vrouwen nu feitelijk is verwezenlijkt, is dat bitter weinig. Er is een nog véél te geringe invloed op het denken in filosofische zin; in de wetenschap, theologie, het humanisme. Dat moet veranderen.

Of dat moeilijk zal zijn in een mannelijk getinte organisatie als het Humanistisch Verbond? Het is overal moeilijk, dus ook in deze organisatie. In ieder geval zitten er in het verbond een aantal mensen die bereid zijn hierover na te denken. Natuurlijk kom je in het verbond ook stereotiepen tegen. In een diskussie over kernwapens op de teevee bijvoorbeeld zie je uitsluitend mannen. Terwijl er toch zeker vrouwen te vinden zijn die iets over kernwapens te zeggen hebben. In een instelling als het Humanistisch Verbond zie ik een goede basis voor vrouwen om een bijdrage te leveren aan de meningsvorming rond ontzettend belangrijke zaken als de kernwapens, maar óók aan het denken over een nieuw mensbeeld; over wat er allemaal moet gebeuren om vrouwen meer kans te geven. Via de media die het Humanistisch Verbond tot haar beschikking heeft kun je invloed uitoefenen, dat staat buiten kijf.
Veel is een kwestie van taktiek en wat je vindt dat het meest effektief is: meedoen in dit soort organisaties; in de politiek; beleidszaken; of niet. Zo'n vraag vind je ook terug in de diskussie bij de Rooie Vrouwen over het wel of niet blijven meedoen in de PvdA. Ik kies voor meedoen, omdat ik denk dat dat het meeste effekt sorteert. Ook al is het vanuit een beperkte invalshoek."

Het feminisme is absoluut geen elitaire bezigheid. Op allerlei sociaal-ekonomische nivo's wordt aan emancipatie gewerkt, ook al beseft men soms niet dat het emancipatie is. Er zijn honderdduizenden vrouwen aktief in de meer zichtbare aktiviteiten als Open School, vrouwenkafé's, moedermavo's. Daarnaast zijn er nog eens een moeilijk te becijferen maar eveneens zeer grote groep vrouwen bezig met meer ,,onzichtbare" aktiviteiten als het opzetten van een peuterspeelzaal, aktievoeren voor aangepaste schooltijden, of tegen het ondertekenen van rapporten door alleen mannen. Daarnaast zijn er (blijkens een gehouden onderzoek) tussen de honderdduizend en een half miljoen vrouwen die zouden willen werken. Als je onder emancipatie verstaat dat vrouwen bezig zijn met de verbreding van eigen mogelijkheden en uitbreiding van hun invloed in de het maatschappelijk leven, vallen daar ook de vrouwen onder die hun inkomen zelf willen verdienen of een tweede kans aangrijpen op vorming of onderwijs. Alles bij elkaar is het een heel brede beweging die door alle lagen van de maatschappij heentrekt.

Verbond vóór emancipatiegedachte?

,,Voor de vrouwendag waren al een aantal ideeën en wensen naar voren gekomen over wat er moet gebeuren en wat de prioriteiten moeten zijn. Ik denk allereerst dat het Verbond zich zal moeten uitspreken of zij vóór die emancipatiegedachte is. Dat is nooit duidelijk gebeurd. Daarna zullen we waarschijnlijk een werkgroep vormen om alle wensen, verlangens en ideeën eens op een rijtje te zetten. Ik denk dat er drie hoofdlijnen zijn. Allereerst het al genoemde werken aan een nieuwe mensvisie. Ten tweede het aansluiten bij allerlei belangrijke maatschappelijke vraagstukken en keuzes waar ook ethische kanten aanzitten. Voorbeeld: de diskussie rond individualisering van inkomens. De vraag doet zich daar voor of er sprake moet zijn van een ,,leefeenheids-inkomen" of een ,,individueel-inkomen". Aan zo'n keuze zitten natuurlijk politieke maar ook heel duidelijk ethische kanten. In de humanistische visie over eigen verantwoordelijkheid zitten voldoende aanknopingspunten om daar eens over na te denken. In de samenleving vind je nog heel traditionele opvattingen over dit soort zaken, vaak verwant aan de christelijke kultuur en denktrant.
Ook bij de PvdA zie je een verwoede slag over de zelfstandigheid van de gehuwde vrouw. Denken over dergelijke zaken gebeurt op basis van politieke denkbeelden. Maar wat er aan ten grondslag ligt zijn de denkbeelden over mens-zijn. Ik vind dat aan beide zaken gewerkt moet worden en dat zij ook samen gaan. Je kunt nooit effektief barrières voor vrouwen wegwerken (bv. een anti-diskriminatiewetgeving op poten zetten), als er in de maatschappij niet een denken op gang wordt gezet over wat bijvoorbeeld sekse-diskriminatie inhoudt. Zo zouden mannen hun instelling en gedrag ten aanzien van vrouwen, – maar ook van mannen – moeten bekijken en veranderen. Immers, mannen gaan onderling vaak nog zeer traditioneel met elkaar om.

Mentaliteitsverandering nodig

Andere zaken waar het humanisme haar licht over kan laten schijnen zijn bijvoorbeeld deeltijdarbeid en arbeidstijdverkorting. Deeltijdarbeid voor vrouwen leidt niet noodzakelijkerwijs tot verdeling van de huishoudelijke taken thuis. In de praktijk blijkt namelijk dat buitenshuis werkende vrouwen vaak nog blijven opkomen voor het verzorgen van de kinderen en het verrichten van de huishoudelijke taken. Over dergelijke belangrijke zaken zal een mentaliteitsverandering moeten plaatsvinden. Eveneens belangrijk is de invoering van de zogenaamde chips, waardoor ontzettend veel vrouwen hun baan zullen verliezen.
Arbeidszaken waaraan een arbeidsethiek ten grondslag moet liggen waarover je als humanist(e) een standpunt moet hebben.
De derde lijn die van belang is, zijn de aktiviteiten vanuit het Humanistisch Verbond zelf: onderwijs, geestelijke verzorging, vrijwillig(st)erswerk. Allerlei terreinen waarop het Humanistisch Verbond baanbrekend werk zou kunnen doen. Zo kun je je bij onderwijs afvragen of je mensen moet leren aanpassen aan dat verschraalde mensbeeld van prestatiegericht, intellektueel bezig-zijn of juist moet pleiten dat ook andere kanten van de mens aan de orde kunnen komen. In een vak als maatschappijleer bijvoorbeeld zou je ▶

HV moet zich duidelijk vóór vrouwenemancipatie uitspreken

een pakket van basisvaardigheden kunnen opnemen zoals huishoudelijk werk, kinderverzorging en inzicht in eigen ontwikkeling. Je moet niet alléén zorgen dat het onderwijs meer toegankelijk wordt voor meisjes en vrouwen maar ook het onderwijs zélf zo veranderen, dat het volwaardiger mensen opleidt dan nu het geval is.
Ook bij de geestelijke verzorging wordt men gekonfronteerd met mensen die problemen hebben ten gevolge van de verschillende inzichten over mannen- en vrouwenrollen. Zoals mannen die op een gegeven moment inzien dat zij hun hele leven hebben gewerkt, weinig persoonlijk kontakten met vrienden hebben gehad en zichzelf daardoor veel tekort hebben gedaan. Of oudere vrouwen waarvan de kinderen uit huis zijn en die hun halve leven in een flatje kinderen hebben opgevoed en huishoudelijk werk verricht en nu vinden zelf niet voldoende aan bod te zijn gekomen. Of relatieproblemen, scheidingen, waar een verschuivend rollenpatroon toe heeft bijgedragen. Ik denk dat het belangrijk is voor mensen in de Geestelijke Verzorging, en vooral in ziekenhuizen, bejaardentehuizen, de persoonlijke zorg, dat zij dergelijke problemen kunnen onderkennen en er raad mee weten.
Ten aanzien van het vrijwillig(st)erswerk zijn er een heleboel vragen en verlangens aan de orde. Vragen over onkostenvergoedingen of honorering. Verlangens naar toegang tot opleidingen en ander werk. Wat vrijwillig(st)erswerk betreft, is het bij het humanistisch verbond niet anders dan elders. Namelijk dat dit werk voornamelijk door vrouwen wordt gedaan en dat het doorgaans weinig status oplevert. Het beste zou zijn dat er voor de koördinatie van het vrijwillig(st)erswerk, wat een aanzienlijk deel van het werk van humanisten behelst, een funktionaris zou komen, die een bepaald beleid zou kunnen uitvoeren."

Vergroting deelname van vrouwen

Een groot probleem is het vergroten van de deelname van vrouwen aan beleidszaken, in besturen van organisaties, de meningsvorming over maatschappelijke problemen.
Dat blijkt voor vrouwen in het Humanistisch Verbond niet anders. Je hoort wel van vrouwen in het verbond die het ontzettend moeilijk vinden om deel te nemen aan diskussies, aan vergaderingen. Dat is wel te begrijpen. De hele vergaderkultuur en de vaak formele gang van zaken in het verbond is sterk door mannen bepaald: dat opblazen van betogen, het omzeilen of wegrationaliseren van problemen, de grote kloof tussen theorie en praktijk, dat schrikt vrouwen nogal eens af. Soms voel ik me als enige vrouw in een vergadering van mannen wel eens als op een maanlandschap, hoewel ik de taal en redeneertrant redelijk beheers. Het is vaak een ongelofelijk schimmengevecht iets dat ik met vrouwen nooit meemaak! De kloof is soms zo groot tussen wat men zegt en waar het eigenlijk over gaat. Ik probeer wel eens door dat opgeklopte exhibitionisme, dat gegeneraliseer heen te prikken, maar mannen zijn ontzettend bang voor gezichtsverlies, om geïsoleerd te komen staan. Maar als ik het niet doe, word ik erg somber.
Ik denk dat scholing van vrouwen erg belangrijk is. Niet om hen in dat patroon te laten passen, maar om hen weerbaarder te maken en ze meer zichzelf kunnen zijn in vergaderingen. Vrouwen moeten meer zelfvertrouwen krijgen vooral v.w.b. hun gevoel van: hier klopt iets niet; hier wordt met een dubbele bodem gepraat. Ik verwacht van vrouwen een enorm effektieve inbreng bij vergaderingen, een effektiviteitsverbetering als zij dáár in slagen. Daarbij is het belangrijk dat vrouwen elkaar steunen. Feministen zeggen niet voor niets: weiger als enige vrouw in een vergadering of bestuur met alleen mannen te gaan zitten. Misschien hebben ze daar wel gelijk in.

Vrouwen meer zelfvertrouwen

Het meest positieve effekt van de feministische beweging vind ik dat vrouwen meer zelfvertrouwen hebben gekregen. Vrouwen komen er meer voor uit wat zij willen: naar een moedermavo, met een vriendin uit of alleen naar een feestje. Door dat groeiende zelfvertrouwen zoeken vrouwen hun waardevolle relaties niet alleen bij mannen: vriendinnen zijn net zo belangrijk. Terwijl ze het vroeger als een bekroning zouden hebben gevoeld de vriendschap van een man te veroveren. Een ander bijkomend voordeel is dat eigenlijk niemand durft te beweren dat vrouwen ergens niet geschikt voor zijn. Het meest negatieve vind ik de kloof tussen dit en de feitelijke mogelijkheden. Dit frustreert veel mensen die graag anders willen, maar niet anders kunnen omdat de mogelijkheden ontbreken. Zoals de man die graag halve dagen zijn kinderen zou willen verzorgen, maar geen deeltijdbaan kan krijgen. Of een vrouw die graag naar een dagschool voor volwassenen wil, maar geen opvangmogelijkheid voor haar kind heeft. De tegenstanders van de feministische beweging zullen onmiddellijk zeggen: jullie maken vrouwen ontevreden. Wij zeggen: vrouwen ontdekken dankzij de feministische beweging hoe verschraald hun leven soms is en hoeveel mogelijkheden in henzelf onaangeboord blijven. Als de omgeving dan niet mee-verandert, komen er brokken. Als mannen tegenwerken, als er niet genoeg crèches zijn; onvoldoende tweede-kans-onderwijsmogelijkheden; schooltijden niet zijn aangepast net zo min als de woonwerkomgeving, dan verscherpt zich de diskussie logischerwijs en stapelen de frustraties zich op.

Meer realisme t.o.v. liefde

Zo zien we ook dat er nogal wat mensen uit elkaar gaan. Natuurlijk gebeurt dit niet alléén door de emancipatie van vrouwen. Maar er zijn nogal wat vrouwen die er achter kwamen hoe slecht hun samenlevingsvorm was, hoe weinig de liefde voorstelde of hoe weinig zij emotioneel aan hun trekken kwamen in die relatie. Dat is heel triest, vooral omdat er nog weinig alternatieven zijn. Het is ook niet bepaald leuk om als bijstandsmoeder met een stel kinderen ergens op een flatje te wonen en nauwelijks mogelijkheden te hebben.
Ik denk dat een dergelijke ontwikkeling ook te maken heeft met de ontstellend hoog gespannen verwachtingen van de liefde. Dat aan een relatie moet worden gewerkt: daar staan de meesten niet bij stil. Ik heb deze vakantie samen met een vriendin zo'n vijfentwintig damesromannetjes doorgeworsteld. Het meest opvallende was voor ons het feit dat er nooit aan relaties wordt gewerkt: na de eerste kus houdt het op. Terwijl ik denk: dan begint het leven pas, dan komt de encyclopedie over hoe het allemaal verder moet!
Ik denk niet dat we terug kunnen naar het 19e eeuwse ideaal van het gelukkige (kern)gezinnetje. Dat ideaal is nooit waar geweest en is nu nog minder waar dan ooit. Dat is door de feministische beweging wel doorgeprikt. We zullen wél moeten streven naar iets anders, misschien een meer realistischer instelling ten opzichte van de liefde en van samenlevingsvormen. In ieder geval geloof ik niet in mannen en vrouwen die elkaar aanvullen, want dat houdt in dat mensen elkaar nodig hebben in afhankelijke zin. Natuurlijk hebben mensen elkaar nodig, maar mensen moeten niet van elkaar afhankelijk worden!

Ida Overdevest

Kampeerweekend voor jongeren

Vorig jaar hebben we met ca. 40 jongeren (16-35 jaar) vier dagen geweldig fijn gekampeerd in de bossen bij Well (L). Dat is ons zo goed bevallen dat we hetzelfde (primitieve) terreintje voor dit jaar weer besproken hebben, ook weer voor het lange Hemelvaartsweekend (28 t/m 31 mei).
Het is de bedoeling dat we gezamenlijk koken (en afwassen), kampvuur stoken (indien het weer meezit) en verder het weekend zo ontspannen mogelijk doorbrengen, d.w.z. zonder vast programma.
De kosten zijn geraamd op *f* 30,— per persoon; dat is kampgeld plus alle maaltijden voor vier dagen.
Heb je belangstelling, dan kun je meer informatie krijgen (of je direkt al opgeven) bij de onderstaande personen. Snel opgeven is overigens geboden, want om praktische redenen zullen we het aantal deelnemers tot ca. 50 moeten beperken.
Je bent pas definitief ingeschreven als je ook *f* 30.— overgeschreven hebt op postgironummer 3949413 t.n.v. J. v. d. Oort, onder vermelding van ,,HV kampeerweekend".
Meer informatie volgt na inschrijving.
Jac. van den Oort, Past. Dijkmansstraat 21, 5611 RA Eindhoven, 040 - 122484.
Rob Schmidt, Noord Brabantlaan 64, 5651 LZ Eindhoven, 040 - 522012.

De bonte verscheidenheid van het Verbond

Wat klopt er niet als er tegen iemand wordt gezegd dat hij of zij iets toch niet kan begrijpen, omdat hij of zij een man of vrouw, homo of hetero, kapitalist of socialist, blanke of zwarte, oudere of jongere, jood of niet-jood is? Heeft iedere groep een apart soort redelijkheid, die door anderen nooit begrepen zal worden?
Humanisten gaan uit van de fundamentele gelijkwaardigheid van, en het

DIALOOG

vermogen tot redelijke verantwoording door alle mensen. Gelijkwaardigheid is geen gelijkvormigheid in het humanistische denken: integendeel. Door de menselijke vrijheid tot zelfontplooiing, door het vermogen zelf zin en vorm te geven aan het eigen bestaan, ontstaat er een boeiende veelvormigheid. Een pluriformiteit die ook in het Humanistisch Verbond is terug te vinden.

Die bonte verscheidenheid mag er echter nooit toe leiden dat de één zich meer gaat voelen dan de ander: dat zou in strijd zijn met het uitgangspunt van de gelijkwaardigheid. En alle verschillen mogen niet verhinderen dat wij eerlijk bereid zijn rekenschap te geven van elkaars denken en handelen: anders zouden wij het uitgangspunt van de redelijkheid verlaten.
Wie zichzelf opsluit in een hokje en zich niet meer verstandelijk en gevoelsmatig opent voor anderen, niet meer kan begrijpen wat anderen beweegt of te zeggen hebben, zo iemand berooft zichzelf van bondgenoten in het streven naar een menswaardiger samenleving voor iedereen. Dat sluit bepaalde tijdelijke vormen van groepsvorming niet uit: al was het maar om beter zicht te krijgen op jezelf. Maar wie zijn of haar eindbestemming zoekt in het isolement, amputeert zichzelf van onvermoede ontplooiingsmogelijkheden, en bemoeilijkt het versterken van het vrije denken in een samenleving vol sektarisch obskurantisme.

Rob Tielman

VERBOND OP RTV

radio

NA VIJVEN EN ZESSEN
elke dinsdag 18.20–18.50 uur op Hilversum 2.

OVER MOEDERLIEFDE EN VERPLEEGSTERSLEED
zondag 12 april 1981, 9.30-10.00 uur, Hilversum 2
Er wordt wat afgeschreven en geschreid in de rose wereld van de pulp. Elke week liggen stapels nieuw leed in de kiosken klaar. Een droomwereld voor een koopje.
Samenstelling: Riëtte Kuin en Piet Brinkman.

televisie

VIJF MINUTEN BEDENKTIJD
elke zondagavond 20.40–20.45 uur op Nederland 2.

Humanistisch Verbond

Zoekt u een funktie, waarin een beroep wordt gedaan op uw kreativiteit en energie in de omgang met mensen?

Bij het Humanistisch Verbond is plaats voor een

FUNKTIONARIS (M/V)

voor het uitoefenen van een landelijke steunfunktie ten behoeve van het vormingswerk met volwassenen in de plaatselijke afdelingen, in het bijzonder gericht op het vrijwillige kader.

Vereisten:
- humanistische levensovertuiging en bereidheid tot verdere verdieping op dit punt;
- opleiding in theorie en methodiek van agogisch werk op tenminste HBO-nivo, bij voorkeur Humanistisch opleidings Instituut;
- praktische ervaring in verenigingswerk strekt tot aanbeveling;
- leeftijd: bij voorkeur tussen 30 en 45 jaar;
- woonplaats: in of nabij de provincie Utrecht/'t Gooi;
- rijbewijs.

De funktie vraagt zowel vaardigheid in het groepswerk als een duidelijke organisatorische bekwaamheid. Er is veel reiswerk aan verbonden door het gehele land, ook in de avonduren en op zaterdag.
Salarisgrenzen bruto *f* 2.800,– – *f* 3.800,– p.m.

Voor telefonische nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot J. de Leede, hoofd verenigingszaken, telefoon (030) 31 81 45 of (02155) 1 28 43.

Sollicitatiebrieven te richten aan de direkteur van het Humanistisch Verbond, Postbus 114, 3500 AC Utrecht, binnen veertien dagen na verschijnen van dit blad.

Pinksterweekend

Van vrijdag 5 t/m maandag 8 juni is er in Hooghalen in Drente, een weekend met wandel, fiets en praatmogelijkheden. Zonder vooraf georganiseerd programma kan iedere deelnemer zijn of haar eigen weg gaan in de mooie omgeving.
Vanuit de ervaring van jongerenweekends, nu een weekend zonder leeftijdsgrenzen en mogelijkheden voor kinderen.
Gegevens: *f* 40.00 voor 3 nachten p.p. zelf-verzorgend, dwz. gezamenlijk koken (dus extra kosten aan voeding), slaapzalen voor 4 en van 20 personen. Totaal ongeveer 30 personen.
Inlichtingen: Frank de Mink, Bernulfusstraat 3, Amersfoort; tel: 033 - 620960; opgave door f 40,— op giro 1934988 t.n.v. hem. Vóór 15 april opgeven.

Het bestuur van de H.S.H.B. Waterland te Purmerend roept kandidaten op voor de funktie

HUMANISTISCH GEESTELIJK RAADSMAN/VROUW

voor 8 uren per week
Deze funktionaris zal werkzaam zijn ten behoeve van de 173 bewoners van het verzorgingstehuis van Wooncentrum „WATERLAND".

De aanstelling zal voor één jaar gelden. Het bestuur streeft naar kontinuering en uitbreiding.

Het salaris wordt vastgesteld volgens schaal 10 van de CAO Bejaardenoorden.

De selektiekommissie bestaat uit vertegenwoordigers van bestuur, bewoners, direktie en de koördinator geestelijke verzorging bij de H.S.H.B.

Van kandidaten wordt verwacht dat zij:
- de studie HOI hebben afgerond
- bij voorkeur enige ervaring hebben
- bereid zijn zich met de specifieke taak van geestelijke verzorging in te passen in de immateriële zorg die door de medewerkers aan bewoners wordt verleend.

Inlichtingen bij de direktie (tel. 02990 - 29555). Schriftelijke sollicitaties kunnen worden gericht aan:
Wooncentrum „WATERLAND"
Rietgorsplein 1,
1444 TA Purmerend.

HSHB-TEHUIZEN EN MEDEZEGGENSCHAP

Begin dit jaar verscheen bij de Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden (HSHB) een éénmalige royaal uitgevoerde krant onder de titel ,,Participatie? Voor mijn part!" als resultaat van een drietal konferenties in de loop van 1980, te weten één met bewoners van verzorgingshuizen, één met medewerkers en één met besturen van deze huizen. Aan de konferenties was een enquête vooraf gegaan naar de stand van zaken rond de medezeggenschap van bewoners en personeel in deze huizen. Het opvallende resultaat was, dat bewoners- en personeelskommissies veel minder optimistisch waren over medezeggenschap dan besturen en direkties.
Bij het doorlezen van de krant valt op dat over één zaak bewoners en personeel het eens zijn: er moet meer informatie komen en er dienen betere wegen gevonden te worden voor medezeggenschap. Zeer uiteenlopend zijn de meningen als het gaat om de vraag hoe medezeggenschap er in de praktijk uit moet gaan zien. Dienen bewoners en personeel wél of per se niet in het bestuur van een verzorgingshuis te komen? In een ontwerp Algemene Maatregel van Bestuur wordt aangegeven dat de provincies in hun verordeningen dienen te bepalen dat de bewoners bevoegd zijn, tenminste eenderde van de bestuursleden te benoemen ,,onverminderd eventuele statutaire bepalingen terzake van het respekteren van de identiteit van de doelstelling". Het is vooral de laatste zinsnede die voor het HV en zijn gemeenschappen waar HSHB-huizen zijn, van belang is, want uiteindelijk draagt het HV op zijn minst een morele medeverantwoordelijkheid voor deze huizen, juist op het terrein van de identiteit, m.a.w. voor een humanistisch leefklimaat in de huizen (M.V.).
(De ,,Participatie? Voor mijn part!"-krant is in beperkte mate te bestellen bij de HSHB à f 2.50 per ex.; Joh. Vermeerplein 1, 1071 DV Amsterdam; tel. 020 - 711112; postgiro 557501).

KAUNDA: EGOISME WESTEN LEIDT TOT KATASTROFE

,,De onderhandelingen in het kader van de noord-zuid dialoog zijn gedoemd te mislukken door het egoïsme van de ontwikkelde landen in het westen. Als we deze houding niet kunnen veranderen dan is er geen hoop op vrede in de wereld. Ik vrees ten zeerste dat als de westerse landen deze instelling niet veranderen er sprake zal zijn van een katastrofe.
Katastrofaal voor zowel de ontwikkelings- als die van de ontwikkelde landen. Daar twijfel ik niet aan." Aldus president Kaunda.
Het Zambiaanse staatshoofd wijst er in het vraaggesprek met de HV-televisie op dat de ontwikkelingslanden de grondstoffen leveren voor de industrieën in de ontwikkelde landen op het noordelijk halfrond. ,,Maar", aldus Kaunda, ,,deze landen moeten hun nogal egoïstische standpunt verlaten en begrijpen dat ze ons moeten helpen bij deze ontwikkeling. Pas dan kunnen we een systeem opbouwen dat zowel voor noord als zuid voordelig is. Zo niet, dan zijn er moeilijke tijden op komst."
In het interview dat op 27 maart werd uitgezonden, gaat de president in op het voedsel- en energieprogramma in Zambia en op de internationale politiek-ekonomische situatie (olie, koper, kernenergie) die zich zo desastreus voor de derde wereld ontwikkelt.

KANDIDAATS-HB LID TREKT BLAUW SLUIER WEG

In de ,,Humanist" nr. 4 van 5 maart op een van de laatste pagina's van het uitneembare kongreskatern kon de lezer zich vergapen aan de boeiende portrettengalerij van hoofdbestuursleden die zich al dan niet herkiesbaar stellen

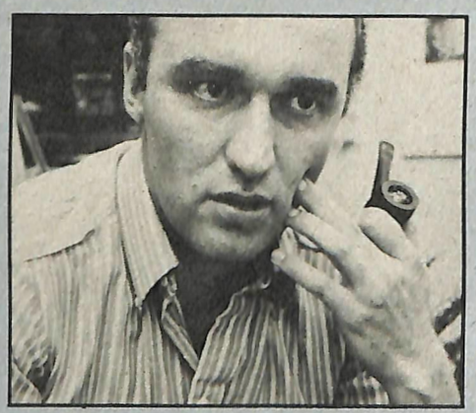

en enkele kandidaat-hoofdbestuursleden. Het zal u ongetwijfeld zijn opgevallen dat één zich leek te verbergen achter een blauwe waas. Misschien heeft u al de vrijheid genomen om zelf het ontbrekende hoofd van kandidaat-hoofdbestuurslid Eikenaar met vrije hand in te tekenen. Misschien ook was u van plan dit tijdens een verloren minuut op het kongres te doen. In dat geval willen wij u enig houvast geven met de hierbij geplaatste foto van de heer Eikenaar. Een foto die ons te laat bereikte voor de kongres bijlage. (HvH)

PETITIE TEGEN ONMONDIGHEID VAN JEUGDIGEN

Het HV heeft tezamen met een tiental andere organisaties (waaronder NVSH, COC en Coornhertliga) er bij de Minister van Justitie en de Kamer op aangedrongen dat de voorgenomen herziening van de zedelijkheidswetgeving het fundamentele zelfbeschikkingsrecht van mensen moet versterken. In de aangeboden petitie wordt kritiek uitgeoefend op de gehandhaafde onmondigheid van jeugdigen van 12 tot 16 jaar.
De petitie is aan te vragen bij de NVSH.

WEEK OUDERE HOMOSEKSUELEN (V/M, 50+)

De Volkshogeschool Overcinge te Havelte in Drente organiseert in samenwerking met de COC-werkgroep Roze Rimpel een week voor oudere homoseksuele vrouwen en mannen. De week wordt gehouden om met elkaar te werken aan een maatschappelijke en persoonlijke oriëntatie die afgestemd is op deze leeftijdsfase. Nu er meer aandacht komt voor de positie van de oudere homoseksuelen, zo schrijft Overcinge, lijkt het zinvol juist voor hen een week te reserveren, waarin aan deze positie – naast andere zaken – aandacht kan worden besteed. Verder is er ook tijd en gelegenheid voor ontspanning en rekreatie. De week, die o.l.v. Simon Vuyk van de Volkshogeschool en enkele leden van de werkgroep Roze Rimpel staat, begint op 22/6 om 14 uur en eindigt op 27/6 om 10 uur. (MV).
(Inlichtingen e.d.: Volkshogeschool Overcinge, Postbus 52, 7970 AB Havelte (dr); tel. 05214 - 1541 óf J. v. d. Linden, COC., Rozenstraat 8, 1016 NX Amsterdam, tel. 020 - 234596/231192.)

RAAD VAN KERKEN EN HV OVER ARBEIDSETHIEK

Op 26 en 27 maart hebben de Raad van Kerken en het Humanistisch Verbond een konferentie gehouden over arbeidsethiek op uitnodiging van de FNV. Het HV is eveneens vertegenwoordigd in het Sekretariaat Levensbeschouwing van de FNV. Wie hierover meer inlichtingen wil, kan een brochure aanvragen via: 020 - 13 46 26.

ORIËNTATIE